

DIT ZIJN WIJ 2024

Voorwoord

Cijfers 2024

Trends, signalen en
ontwikkelingen

Verdieping

Verhalen

Toegift

malkander

MET ELKAAR, VOOR ELKAAR

Voorwoord

In 2024 hebben we onze Atlas van Malkander gepresenteerd. Hierin beschrijven we onze koers en bepalen we onze richting, in plaats van een traditioneel meerjarenplan te schrijven. Omdat de wereld in beweging is en Malkander wendbaar wil zijn en snel wil schakelen, is het belangrijk om goed kaart te kunnen lezen. Welke trends en ontwikkelingen zien we in de samenleving en wat heeft Malkander inwoners te bieden. Deze onderwerpen zijn onder meer te zien en te lezen in de kleurrijke Atlas van Malkander.

In onze Atlas sluiten we aan bij de thema's zoals deze ook door de gemeente Ede en de Vitale Gelderse Vallei worden gebruikt: Kansrijk opgroeien, Mentaal gezond, Vitaal ouder worden, en Bestaanszekerheid. Hierin schetsen wij wat we zien, wat we hierin belangrijk vinden, en hoe we vanuit ons welzijnswerk bijdragen aan deze grote maatschappelijke opgaven. Dit doen we samen met inwoners, vrijwilligers, netwerkpartners en gemeente Ede.

We dragen bij aan sterke buurten en gemeenschappen, met betrokken sociaal werkers en jongerenwerkers. Zij zijn experts in welzijnswerk en zijn de enige professionals die in de buurten werken tussen en met inwoners, en die in gesprek kunnen gaan over alle leefgebieden. Zij gaan uit van de hele mens en versterken welzijn en veerkracht, met de ambitie dat alle inwoners in de gemeente Ede zich thuis voelen en tot hun recht komen in hun eigen buurt. Samen wordt gewerkt aan het mooist mogelijke Ede.

Malkander met netwerkpartners

Malkander werkt samen met talloze organisaties en in diverse samenwerkingsverbanden. Zowel op uitvoeringsniveau als op projectleiders en bestuurlijk niveau. Samenwerkingsverbanden waarin we actief meedoen zijn bijvoorbeeld de Vitale Gelderse Vallei, Edes Netwerk Vrijwillige Ondersteuning (ENVO), Versterken Eerstelijns en WIJ Lunteren.

We zien een toename in domeinoverstijgend samenwerken, vooral met zorgorganisaties. De urgentie om met netwerkpartners samen te werken wordt gevoeld; in het dagelijkse leven samen met de inwoners en de buurten, en op macro niveau om de grote maatschappelijke vraagstukken met elkaar de baas te worden.

Malkander als werkgever

Onze Atlas van Malkander beschrijft bij elk thema welke rol de betrokken professional speelt. Daarbij is het natuurlijk van belang dat wij onze medewerkers hierin ondersteunen, stimuleren en faciliteren. Zo volgt elke medewerker intervisie, hebben we trainingen Asset Based Community Development (ABCD) en onze Bouwplaats ABCD. Ook zijn er jaarlijks terugkerende trainingen zoals Omgaan met ongewenst gedrag, BHV en EHBO voor de veiligheid van onze medewerkers.

We hebben veel aandacht voor vitaliteit en balans. Voor medewerkers die mantelzorgtaken voor een dierbare hebben is dit vaak extra lastig. We zijn er dan ook trots op dat we in 2024 de erkenning Mantelzorgvriendelijke werkgever hebben behaald.

Het inhoudelijk jaarverslag 2024 heeft een nieuwe opzet, waarbij we de impact van ons werk zo goed mogelijk naar voren brengen. Het gaat bij impact zowel over cijfers, zoals het aantal meisjes dat we treffen in het meidenwerk, als over de verhalen. Want met het lezen van de verhalen, lees je hoeveel meer er gebeurt in het leven van (een groep) inwoners wanneer wij bij de eerste initiële vraag in gesprek gaan en ondersteuning bieden. Inwoners die (weer) hun krachten en talenten ervaren en energie hebben om het leven ook op andere gebieden vorm te geven of van betekenis te zijn voor een ander. Waarbij onze sociaal werkers en jongerenwerkers meewerken aan een positieve samenleving waarin inwoners van de gemeente Ede hun leven vormgeven en elkaar ondersteunen. Dat versterken, verbinden en onderhouden we.

Met elkaar, voor elkaar!

Marije Eillebrecht-van der Kam
Directeur-bestuurder

Veel-, maar niet alleszeggende, cijfers

We presenteren hier een aantal veelzeggende cijfers. Deze bieden in vogelvlucht een cijfermatig beeld bij ons werk. Veelzeggend en belangrijk, omdat ze iets zeggen over de mate waarin we inwoners in de Edese samenleving bereiken. Kanttekening daarbij is dat het slechts outputcijfers zijn. Aantallen contacten, deelnemers aan activiteiten en gebruikers van diensten.

Die cijfers geven nog geen inzicht in de daadwerkelijke betekenis en waarde van ons werk. De ware betekenis schuilt in de verbindingen die we leggen, in de wijze waarop we het sociale buurtweefsel en (daarmee) sociale gemeenschappen versterken.

In de verhalen over ontmoetingen, verbindingen en bewegingen die zijn ontstaan in buurten en gemeenschappen. Waarbij 'van het een, steeds weer het ander komt'. En mensen, jong en oud, wat voor elkaar betekenen en wat aan elkaar hebben. Deze betekenisvolle verhalen lees je onder [Verhalen](#).

Team Ede Zuid – Bennekom

Aantal contactmomenten: **2.372**

Top 5 Thema's gesprekken met inwoners

- Eenzaamheid
- Ouder worden
- Actief zijn
- Sociaal netwerk
- Gezondheid geestelijk

Ede Breed

Aantal contactmomenten: **842**

Team De Dorpen

Aantal contactmomenten: **425**

Top 5 Thema's gesprekken met inwoners

- Leefbaarheid & sociale samenhang
- Ouder worden (thuis) en mantelzorgers
- Sociaal netwerk
- Eenzaamheid
- Dagbesteding

Team Ede Centraal

Aantal contactmomenten: **1.755**

Top 5 Thema's gesprekken met inwoners

- Eenzaamheid
- Actief zijn & Vrijwilligers
- Ouder worden (thuis) & Mantelzorgers
- Burgerinitiatieven & Gemeenschappen
- Mentaal welbevinden & zingeving

Team Veldhuizen-Kernhem

Aantal contactmomenten: **1.192**

Top 5 Thema's gesprekken met inwoners

- Eenzaamheid
- Gezondheid geestelijk
- Huisvesting
- Ouder worden (thuis) & mantelzorgers
- Actief zijn & Vrijwilligers

Jongerenwerk

9.752 deelnemers hebben meegedaan aan onze activiteiten, waarvan **6.883** via inloop activiteiten, **985** deelnemers aan Meidenwerk en **1.665** deelnemers aan Streetleague

Top 5 Thema's gesprekken met jongeren

- Groepsnormen en waarden
- Sociale vaardigheden
- Emotionele ontwikkeling
- Jongerenparticipatie
- Maatschappelijke participatie

Diensten

• Front-office

Aantal telefoontjes: **2.406**

Aantal behandelde e-mails: **2.898**

• Automobiel

Aantal ritten: **6.467**

Aantal vrijwillige chauffeurs: **45**

• Welzijn op Recept

Aantal casussen: **106**

• Buurtbemiddeling

Aantal aanvragen: **115** en

Slagingspercentage: **64%**

20 vrijwillige buurtbemiddelaars

• Informatief Huisbezoek 75+

Aantal huisbezoeken 75+: **568**

Aantal vrijwilligers: **20**

• Mantelzorgondersteuning

Bereik aantal inwoners: **1.200**

Aantal keren dat inwoners op mantelzorg zochten op website: **4.850**

450 aanvragen mantelzorgwaardering

210 inwoners ontvingen individuele ondersteuning

• Omgaan met dementie

Aantal inwoners bereikt met de week van dementie: **1.000**

20 inwoners ondersteund door **12** maatjes dementie

• Vrijwilligers bij Malkander

Aantal vrijwilligers: **279**

• Externe vrijwilligers organisaties

Aantal contacten: **135**

• Scholingen

38 scholingen waar **284** vrijwilligers aan deelnamen

• Vacaturebank

Aantal nieuwe vacatures: **177**

Aantal contactmomenten met organisaties die vacatures plaatsten: **401**

• Scholings- en promotiefonds

Aantal aanvragen: **28**

• Nationaal Isolatie Programma (NIP)

Aantal huishoudens bezocht **143** waarvan **50%** energiemaatregel wil toepassen

• Moeders informeren Moeders (MIM)-Home-start

Aantal gezinnen ondersteund: **20**

Aantal vrijwilligers: **40**

Groepsactiviteiten: **95**

• LDO (Laagdrempelige Ontmoeting)

Aantal bezoekers: **121**

Jongerenwerk

• Kansrijk

Aantal deelnemers: **27**

Aantal werkplekken: **17**

• Kamers met Kansen

Aantal jongeren die deelnamen: **20**

Aantal stagiaires: **4**

• JMZGo!

Bereik **150** jonge mantelzorgers waarvan **25** met grote regelmaat deelnemen aan activiteiten

• Studiecentrum

Aantal kinderen basisonderwijs: **10**

Aantal mentoren: **5**

Aantal vrijwilligers: **1**

Aantal jongeren voortgezet onderwijs: **16**

Aantal mentoren: **5**

Aantal vrijwilligers: **2**

Trends, signalen en ontwikkelingen

Welke trends en maatschappelijke ontwikkelingen zien we in de samenleving

- Eerstelijnszorg gaat ook preventief werken
- Toename polarisatie
- Ouderen: noodzakelijke verhuizingen en vervoersvragen AutoMobiël
- Toename eenzaamheid
- Bestrijden van armoede en schulden
- Toename van veiligheidsvraagstukken
- Vastlopend systeem: wachttijden Wmo-indicaties en rondom mentaal welzijn zijn lang en lopen op, instanties voelen zich niet verantwoordelijk, wijzen naar elkaar, kastje naar de muur, beroepen op AVG, complexere zorg- en welzijnsvragen en systeem dat geen antwoord heeft, door versnippering
- Mantelzorg: behoefte aan overzicht in grote hoeveelheid informatie
- Voor de inwoners tussen 25- 40 jaar is geen passend aanbod voor een vorm van ontmoeting
- Tekort aan ontmoetingsplekken op pantoffelafstand

Outreachend jongerenwerk

- Toename psychische klachten jongeren
- Regels rondom leeftijd en helmplicht fat bikes onduidelijk
- Versnippering jongerenwerkaanbod
- Veel digitaal contact, fysiek sociaal contact is ingewikkelder
- Pesten
- Jonge jongeren: middelengebruik, dealen en vaperen, via snapchat, neemt toe en is ongrijpbaar
- Jongerenwerk in school: meerwaarde binnen onderwijs, opgenomen in aanbod Vester-college
- Digitalisering kan ook voor jongeren lastig zijn
- Meer communitygerichte communicatie nodig
- Polarisation: ervaren gebrek aan cultuursensitiviteit, breed, maar specifiek in het onderwijs
- Ontmoetingsruimten voor jongeren wordt gemist

Gebiedsgericht werken

- Kerken stellen hun locatie open voor de buurt, voor ontmoeting
- De sfeer in het sociaal domein is soms meer competitief dan samenwerkend
- Positief: het lukt eigenaarschap in buurten te beleggen
- Buurtbemiddeling leidt tot duurzame oplossingen
- Buurtbemiddeling in toenemende mate voor bewoners van koopwoningen
- Locaties van voor de buurt naar door de buurt versus de rol van bewonerscommissies
- Veldhuizen en Kernhem: behoefte aan warme maaltijd thuis
- Gebrek aan stalling scootmobiel en teveel drempels waardoor ze niet gebruikt kunnen worden
- Informatief Huisbezoek: minder vraagverlegenheid, ouderen voelen zich gezien en gehoord
- Scholings- en promotiefonds: scholingsaanbod vrijwilligers komt niet vol
- MIM: gaat steeds gebiedsgerichter werken (zie verhaal Baan onder 'Verhalen')
- MIM en Home-Start: toename aanmeldingen niet-Nederlands-sprekenden versus gebrek aan anderstalige vrijwilligers

Versterken van gemeenschapskracht door ABCD

- Geduld hebben, meebewegen, leren klein kijken, kleine successen vieren
- Koffiemomenten Hoogbouw Ede-Zuid (HEZ) leveren steeds meer ontmoetingen, verbindingen en bewonersactiviteiten op
- Steeds meer overleggen over en niet met inwoners; voelen zich niet gehoord, kloof met systeem groeit
- Mensen willen, als vrijwilliger, van alles voor anderen doen, maar niet ergens aan vastzitten
- Wegdrukken bewonersinitiatieven door professionals (voorbeeld Voorzorgcirkel)
- Niet alles wat een beleidsmatig probleem is, is voor bewoners een probleem

Verdieping 1

Outreachend jongerenwerk

Ontwikkelingen jongerenwerk

In 2024 hebben we weer veel voor jongeren kunnen betekenen en hebben we nieuwe stappen gezet in de ontwikkeling van het jongerenwerk Malkander. Zo hebben we de aanpak jongerenwerk op scholen beter beschreven, hotspots in kaart gebracht en hebben we trainingen georganiseerd ter professionalisering van het team Ambulant jongerenwerk.

Meidenwerk

Extra aandacht voor meidenwerk is een succes en dat zien we in een aantal bereikte meiden met verschillende culturele achtergronden, waarbij we met name inzetten op mentale gezondheid.

Impact gebeurtenissen

Wij zijn proactief bij het Opgroeien in Kansrijke Omgeving (OKO)-programma en bijbehorende buurtonderzoeken. 2024 was ook het jaar van een aantal heftige gebeurtenissen in de wereld, die ook ons raken. Zoals het Israëlisch-Palestijns conflict. Deze gebeurtenissen hebben impact op buurtbewoners, het leven van jongeren én collega's. Hier hebben we aandacht voor en maken deze gebeurtenissen bespreekbaar in ons contact met jongeren.

Onze inzet voor jongeren in Ede afgelopen jaar was gebaseerd op:

- Jongeren tussen 10-24 jaar in kwetsbare situaties ondersteunen in hun leefwereld om mee te doen in de samenleving
- Jongerenwerkers begeleiden deze jongeren vanuit een vrijwillige, veilige pedagogische relatie in hun identiteitsontwikkeling en verbindt ze met hun omgeving
- Jongerenwerkers sluiten aan bij de leefwereld van jongeren, bieden steun dichterbij, doen wat nodig is en zetten interventies op maat in.

Doordat we in de leefwereld van jongeren werkten, bereikten we jongeren op diverse vindplaatsen, onder meer op straat, VO-scholen, school en omgeving/basisscholen, middelbare scholen, groepsactiviteiten en evenementen. We misten hierbij een jongeren-ontmoetingsplek. De onlinewereld is een onderdeel wat groot en een vak apart is.

In 2024 hebben we gezien dat de vraag naar de inzet van de sociale basis, ter preventie van criminaliteit, zorg, polarisering en armoede, toenam. We zien meer trends onder jongeren.

Trends

Jongeren krijgen, zeker na corona, last van de geïndividualiseerde samenleving en de verstreckende invloed van de online leefwereld. Het is niet meer vanzelfsprekend dat het jongeren lukt om offline gezonde, positieve, sociale verbindingen aan te gaan. Dit zien we onder andere op scholen en in hun vrije tijd. De gevolgen hiervan zijn zichtbaar in afnemende mentale gezondheid, een negatief zelfbeeld, ongezonde relaties en gebruik maken van drugsmiddelen. Verder zien we ongelijke kansen tussen jonge mensen en een groeiend maatschappelijke spanningen in bepaalde gebieden.

Bijdragen aan verbinding

We zijn blij dat we mogen bijdragen aan het verbinden van jongeren met elkaar en de rest van de maatschappij. Bij ons kunnen ze uitspreken waar ze tegenaan lopen en we kunnen hen nieuwe perspectieven meegeven. En vooral ook dat we leuke dingen met ze kunnen doen en daarmee hun talenten versterken. Want daar halen ze hun veerkracht vandaan.

Aandachtspunt waarin we ons willen ontwikkelen en focussen vanaf 2025 is de onlinewereld van jongeren, maatschappelijke spanningen en de mentale gezondheid van jongeren.

Verdieping 2

Gebiedsgericht werken

We werken in de gebieden aan de thema's die we vooraf samen met het wijkteam en de gebiedsmanager hebben bepaald. Elke wijk heeft z'n eigen set thema's, waar ook een grote overlap in zit. Sommige thema's zijn in de gehele gemeente Ede belangrijk. De thema's vinden hun oorsprong van de input van inwoners. Er wordt gewerkt op een manier die past bij het betreffende gebied.

De meeste thema's zijn vanzelfsprekend, zeker gezien de disciplines die vertegenwoordigd zijn in het wijkteam. Als iedereen doet waarvoor hij of zij is aangenomen, is het evident dat we op de meeste thema's vooruitgang boeken. Malkander werkt voornamelijk aan het sociale component. De thema's helpen ook om te focussen: doen wat je moet doen, met een bepaalde focus: het organiseren van ontmoetingen of oog hebben voor de kracht van kwetsbare inwoners.

Inwoners aan het roer

Gebiedsgericht werken betekent voor Malkander: het werken aan sterke buurten en gemeenschappen. De thema's van de gebiedsagenda ploppen daarbij op, we volgen wat inwoners het belangrijkst vinden.

Er is echter een valkuil. De thema's zijn verzameld door inwoners te vragen wat zij belangrijk vinden. Deze thema's zijn vertaald in grote hoog-over thema's waar elk gebied iets mee kan. We merken dat we ervoor moeten waken om geen eigen interpretatie te geven aan de thema's en hier zelf mee aan de slag te gaan; hiermee hebben we de thema's onteigend, afgenomen van de inwoner. Het vergt fijngevoeligheid om de thema's weer terug te leggen in buurt, wijk of dorp. En om aanvullend te werken, zonder het thema te onteigenen, met de inwoner aan het roer.

En zo komen we aan bij ABCD (Asset Based Community Development).

Verdieping 3

Versterken van gemeenschapskracht door ABCD

Versterken van gemeenschappen

Onder andere in de hoogbouw Ede-Zuid werkt Malkander aan het versterken van gemeenschappen. Daarnaast hebben we nog een aantal proeftuinen. De eerste stap bij ABCD is om te organiseren dat inwoners met elkaar in gesprek raken en elkaar leren kennen. Het is een creatief leren organiseren van toeval om zichtbaar te maken wat er al is.

We merken dat het gesprek niet alleen gaat over waar iemand woont of hoe ze heten. De gesprekken nemen een vlucht naar gezamenlijke interesses, naar zaken waar ze blij van worden en dingen waar men zich zorgen over maakt. Wat de sociaal werker doet, is samen te vatten in werken als een PRO: Praatjes maken, Relaties aangaan en Ontmoetingen mogelijk maken.

Draagkracht verdubbelen

In de relaties die ontstaan, ploppen ideeën en verlangens op. Op het moment dat er nóg iemand is met hetzelfde idee of verlangen, is de draagkracht al verdubbeld. Zo ontstaan er momenten dat er samen wordt gegeten, durven ze elkaar sneller hulp te vragen, ontstaan er open gesprekken over kwetsbare onderwerpen zoals nieuw komen in Nederland, eenzaamheid, het vinden van een veilige plek (wat niet zelden deze groep bewoners is). Luisteraars zijn tot tranen geroerd. Het raakt het wezen van je bestaan en iedereen voelt dat aan. Ze leren elkaar beter kennen, de sociale cohesie wordt versterkt en er wordt meer naar elkaar omgekeken. Mensen worden gemist en er wordt naar elkaar gevraagd.

Vertrouwen en veiligheid

Het vertrouwen en de veiligheid groeit. En ook de grip op het eigen leven en het samenleven. Er is een taalcafé, een leesgroep, er is een mannengroep ontstaan en een afvalprik-groep die na afloop van het werk samen koffiedrinken. Er ontstaan ideeën om samen naar het strand te gaan, naar het Suikerfeest in de moskee, om paaseieren te zoeken of er worden plannen gemaakt voor een picknick rondom de flat. Daarnaast weet iedereen wie die lekkere loempia's maakt. En twee bewoners die elkaar eerder niet kenden, gaan samen naar Duitsland om boodschappen te doen. Prachtig toch!

Veel veranderd

Eind 2023 was er nog niet zoveel te zien van een community in de buurt. In 2024 is er gewerkt als een PRO. En nu is er best veel veranderd. Er is veel gemeenschapszin, de gemeenschapszin wordt sterker en wordt zichtbaar gemaakt. Het vuur wordt aangewakkerd en de zin om iets te ondernemen wordt groter. Er worden door bewoners app-groepen aangemaakt om het gemakkelijker te maken dingen te organiseren. Er is weer leven gekomen in een gezamenlijke ruimte, bewoners hebben initiatieven gestart zoals darten, een koffieavond, kinderbingo en een knutselmiddag. Iedereen heeft zijn eigen rol, aan de rand of middenin, in het organiseren of in de uitvoering.

Verdieping 3

Wat we hebben geleerd

- Dat er een lange adem nodig is om mensen te leren kennen, vertrouwen te winnen en relaties aan te gaan.
- Om sensitief en positief nieuwsgierig te zijn, om aan te voelen waar het vuur zit en om de juiste manier te vinden om het aan te wakkeren.
- Dat ontmoetingsplekken belangrijk zijn, in de hal, een ruimte, een huiskamer, de stoep of het park.
- Dat het belangrijk is dat je als het ware tegen de ontmoeting aanloopt en je gezien wordt door je burens.
- Om niet direct in de actie te schieten en te gaan regelen wat bewoners wensen.
- Om op onze handen te zitten en te vragen wat bewoners nodig hebben voor hun wens. En wie ze nog meer kennen die die wens ook heeft, om de kring en het draagvlak groter te maken.
- Om ideeën van bewoners niet te onteigenen, maar om hen zelf te versterken in het eigenaarschap. En om hen aan te moedigen dat het mag, wat ze willen. En dat ze dat ook kunnen!
- Dat het meer tijd kost als bewoners zelf dingen regelen en organiseren, maar dat dat ook duurzamer is en vaker een vervolg heeft dan dat we zelf van alles organiseren.
- Dat je als sociaal werker deel wordt van de gemeenschap. We hebben ook geleerd dat het moeite kost om op je handen te blijven zitten, maar dat dat nodig is omwille van de duurzaamheid van wat zich ontwikkelt.
- Dat het leven in een flat soms ingewikkeld is, met alle etensgeuren, huisdieren, en geluiden. Maar we leerden ook hoe mooi het is: mensen hebben veel geduld, zijn bereid om naar elkaar te luisteren, willen er voor elkaar zijn, bieden elkaar hulp, of durven iemand te vragen om te helpen. In alle kwetsbaarheid.
- Dat nieuwkomers uit andere culturen het soms moeilijk hebben, de mores in Nederland niet kennen en daarom blijven zitten waar ze zitten en stagneren in hun ontwikkeling.
- Dat er boosheid is richting organisaties. Dat bewoners zich niet serieus genomen voelen en dat beloftes niet nagekomen worden.
- Om niet mee te gaan in de boosheid, maar om erkenning te geven.
- Dat boosheid voortkomt uit frustratie en dat frustratie ontstaat uit een gebrek aan grip op de eigen leefsituatie.
- Dat het daarom zo belangrijk is om bewoners het vertrouwen te geven dat ze het zelf ook kunnen!

Wat we zouden wensen

- Dat het weer gewoon wordt om dingen samen te doen en dingen te delen.
- Dat alles wat er al is zichtbaarder wordt, zodat duidelijk is wat er aan schatten in de buurt zijn.
- Dat er veel meer plekken komen waar burens elkaar kunnen ontmoeten en dat die plekken volop vrij toegankelijk zijn.
- Dat we nog veel meer bewoners leren kennen.
- Dat we vaker samen eten, in de hal, op de stoep, op het grasveld.
- Dat we daarvan kunnen uitdelen aan iedereen die langs komt en hen uitnodigen om mee te doen.

Uitnodiging aan samenwerkingspartners

Het is soms ingewikkeld om onze samenwerkingspartners mee te nemen in deze nieuwe manier van ABCD-werken. Wij geloven erin en als we vooruitkijken, zijn we ervan overtuigd dat het ook echt nodig is. Naast anders werken met inwoners, vergt het ook een andere blik op jezelf als persoon en organisatie. De oude manier van werken gaat sneller. Als wij even een pas op de plaats maken om de strategie van het nieuwe werken te bepalen, zijn de collega-organisaties alweer drie stappen verder, echter wel zonder inwoners en met eigen plannen. Daarom nodigen we partners graag uit bij wat er al is: groepen bewoners, koffiedrinkers, afvalprikkers en vele anderen. Dat is de manier om erachter te komen wat belangrijk is voor inwoners. En zo maken we de cirkel weer rond naar het gebiedsgericht werken.

Verhalen

Sociale gemeenschappen versterken is bijdragen aan meer welzijn en welbevinden

De twee kerndoelen van de gemeente Ede waaraan wij werken zijn:

- Bijdragen aan meer welzijn en welbevinden
- Het versterken van sociale gemeenschappen in wijken en dorpen.

Het zijn voor ons twee kanten van dezelfde medaille. Sterker; Het zijn feitelijk communicerende vaten. Versterk je sociale gemeenschappen, en dat is de kern van ons ABCD-werk, dan draag je direct bij aan meer welzijn en welbevinden. Dat blijkt uit een groeiend aantal onderzoeken en rapporten. Een recent voorbeeld is het rapport 'Grip' van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid.

Dat rapport: gaat over het belang van persoonlijke controle ofwel 'grip op het eigen leven'. Daarmee bedoelen we dat mensen door hun eigen handelen invloed kunnen hebben op door hen gewenste uitkomsten, zoals een prettige baan, voldoende inkomen of een aangename leefomgeving. De kernboodschap is dat de overheid bij het maken en uitvoeren van beleid meer moet inzetten op het vergroten van de grip van burgers. Grote groepen burgers

ervaren onzekerheid en een gebrek aan grip op hun leven. Onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau laat zien dat het gevoel van controle sterk samenhangt met algemene levenstevredenheid en geluk. Grote en langlopende internationale onderzoeken wijzen bovendien uit dat iemands gevoel van controle sterk samenhangt met allerlei mentale en fysieke gezondheidsuitkomsten, variërend van depressie tot hart- en vaatziekten. Mensen die laag scoren op controle gaan, gemiddeld genomen, dan ook eerder dood. De markt en de overheid moeten ruimte en mogelijkheden bieden om daadwerkelijk grip uit te oefenen. Er zijn drie wegen waarlangs de overheid de persoonlijke controle van burgers kan helpen vergroten: directe controle (het rechtstreeks versterken van de grip van burgers), indirecte controle (het versterken van de grip van burgers met behulp van actoren en instituties die namens het individu kunnen optreden) en collectieve controle (het versterken van de grip die de samenleving als geheel heeft op haar toekomst).

Inwoners aan het roer

Malkander werkt dan ook niet alleen aan het versterken van sociale gemeenschappen, maar doet dat volgens de principes van Asset Based Community Development. Belangrijke principes daarbij zijn dat bewoners aan het roer staan van verandering. Dat gaat over de 'directe controle'. Dat impliceert meer dan dat ze 'centraal' staan. Het betekent dat we actief werken om inwoners eigenaarschap en zeggenschap te geven en laten houden. We nemen niets van inwoners over, zijn niet leidend in ons werk, maar dienend. We werken aanvullend op alles wat inwoners en buurten te bieden hebben. Dat refereert aan de 'indirecte controle'. Dat leidt tot meer vertrouwen in eigen kunnen, draagt bij aan het idee dat (groepen) inwoners zelf van alles voor elkaar kunnen krijgen en versterkt zo het gevoel van grip en collectieve kracht. Door op deze manier sociale gemeenschappen te versterken dragen we direct bij aan meer (collectief) welzijn en welbevinden. En dan raken we het niveau van de 'collectieve controle'; groepen inwoners die weten wat ze zelf kunnen en waar ze anderen voor nodig hebben.

Gelukkiger, gezonder en langer leven

We werken volgens de ABCD-principes vanuit de overtuiging dat het cruciaal is voor het welzijn en welbevinden dat inwoners onderdeel van een sociaal verband uitmaken, ergens bij horen, ertoe doen en gemist worden als ze ergens een keer, of een tijdje, niet bij zijn. Onderdeel zijn van een sociaal verband, hoe licht ook, is de belangrijkste voorspeller van een gelukkig leven. In de publicatie The Connected Community (2023) halen auteurs John McKnight en Cormac Russell onderzoek aan dat laat zien dat mensen die tenminste zes mensen in hun buurt bij naam kennen, gelukkiger, gezonder en langer leven. Misschien nog wel veelzeggender dan alle onderzoeken en rapportages die dit aantonen, zijn de verhalen van de inwoners in onze gemeente waar we in onze werkpraktijk van alledag veel beter kunnen uitleggen hoe dat werkt. Hun verhalen presenteren we hier. Meer verhalen staan onder 'verhalen uit de buurt' op www.malkander-ed.nl.

Verhaal Generatie3daagse

“Het is mooi én belangrijk om bij te kunnen dragen aan de verbinding tussen drie generaties”

(Marjo Koops)

Marjo verhuisde in 1994 van Zoetermeer naar Ede. Ze heeft een droom: jong en oud met elkaar verbinden via wandeltochten. Deze droom deelde ze tijdens een sessie op het gemeentehuis, net na de coronapandemie. Het bleek de aanzet tot de Generatie3daagse, een uniek wandelevent dat in 2024 alweer voor de derde keer werd georganiseerd. Geen vaste routes, geen vaste tijden: al wat telt, is de verbinding tussen generaties.

Aanvullend werken

Judith Hoogeveen is er als beroepskracht namens Malkander bij betrokken. Ze is zichtbaar trots op Marjo. “Zij is het brandende vuurtje van dit evenement. Haar idee en energie staan vanaf de start centraal. Er is inmiddels wel een kerngroepje, waarin, naast Marjo, ook collega's van Malkander, Vilente en Sportservice zitten. Maar al wat we doen is aanvullend werken op wat Marjo bedenkt en doet.” Marjo valt Judith bij: “Ik heb jullie ook echt nodig. We vullen elkaar mooi aan. Zodat er nu steeds meer mensen kunnen meedoen. Dat is belangrijk, omdat de verbinding tussen jong en oud niet vanzelfsprekend is. Het is mooi om daaraan bij te kunnen dragen.”

Betekenisvolle contacten

Marjo ervaart al drie edities hoe betekenisvol de Generatie3daagse is. “Mensen ontmoeten elkaar. En daardoor komt van het een het ander. Een vrouw die als deelnemer meewandelde, is vrijwilliger geworden bij een zorgorganisatie. De kinderen die met de Generatie3daagse hebben meegewandeld, bezoeken zorglocaties waar ze bijvoorbeeld hun konijn laten zien. En dat blijft nooit bij één contact. Er lopen jonge mensen mee die fysiek wat mankeren. Dat leidt dan tot hele geïnteresseerde gesprekken over met nieuwsgierige jongeren en kinderen. Er ontstaat van alles tussen mensen. Los daarvan is het ook gezond. Ouderen slapen beter doordat ze bewegen, meedoen en bij een groep horen. Ik ervaar dat in mijn werk. Mensen die normaal drie keer per nacht wakker zijn, slapen nu nachtenlang door. Je telt mee en hoort erbij. Het is belangrijk om ergens onderdeel van te zijn.”

Waarom ons werk werkt:

- We sluiten aan bij wat er al is
- We werken aanvullend
- We kijken meer naar de persoon en minder naar de functie

Thema's: Vitaal ouder worden, Kansrijk opgroeien, Mentaal gezond

Verhaal Pizzamoeders

“Onze kookgroep betekent voor mij veel meer dan alleen bakken en koken!”

(Baan)

Margriet Verbruggen is sociaal werker bij Malkander en coördinator van Moeders Informeren Moeders (MIM). MIM verbindt ervaren moeders met jonge moeders. Tijdens een wandeltocht die Margriet organiseerde voor een groepje moeders, sprak ze met Baan. Het ging over al snel over de passie van Baan voor koken en bakken. Maar ook over haar wens om anderen te ontmoeten. Margriet vroeg Baan of ze niet wat met haar kookpassie wilde doen. Dat vond ze spannend, maar ze wilde het best proberen. Dat ‘proberen’ lukte behoorlijk goed! Want inmiddels is er een kookgroep met Irakese, Syrische, Chinese, Indiase en Nederlandse moeders. Baan kan zich de start van de kookgroep nog goed herinneren. “Margriet zei meteen: “Ga maar aan de slag, in De Meerpaal is een mooie keuken waar je terecht kunt.”

Meer dan een activiteit

Voor Baan betekent het veel meer dan alleen samen bakken en koken. “We hebben het over van alles. We wisselen keukentips uit, maar praten ook over onze kinderen. Sommigen van ons hebben werk. Zij geven tips over hoe je werk kunt vinden of waar je vrijwilligerswerk kunt doen. Soms ontmoeten we elkaar ook buiten het bakken om. Dan gaan we samen naar het centrum of op bezoek bij elkaar; het leidt echt tot meer contact. We zitten ook samen in een appgroep, de Pizzamoeders, waardoor er de hele week door contact is en we bij elkaar terecht kunnen als er eens iets is. Voor mijzelf betekent het contact, de gezelligheid en het samenwerken en -leren heel veel!”

Wederkerigheid

Margriet benadrukt de wederkerigheid. “De vrouwen hebben een eigen plank gekregen waar ze spullen kunnen achterlaten die ze iedere keer weer nodig hebben. Ze krijgen ook koffie en thee van de beheerder van De Meerpaal. Baan en haar kookploeg zorgen op hun beurt weer voor iets lekkers voor de bezoekers. En wat over blijft, kunnen de mensen mee naar huis nemen!”

Waarom ons werk werkt

- We voeren haakjesgesprekken
- We sluiten aan bij wat belangrijk etc.
- We versterken kwaliteiten etc
- We brengen mensen bij elkaar
- We kijken klein.

Thema's: Mentaal gezond, Kansrijk opgroeien

Verhaal Warme Winter Winkel

“De Warme Winter Winkel doet iets met mensen!”

(Gerdo Rozenboom en
Cora & Ruud Demmendaal)

Sportschoolhouder Gerdo Rozeboom vangt in zijn sportschool allerlei signalen op. Mensen die hun abonnement willen opzeggen, omdat ze het niet meer kunnen betalen. Laat staan dat ze nog cadeautjes voor de feestdagen kunnen kopen. Hij voelde dat hij er iets mee moest. “Ik heb, vanuit mijn geloof, altijd meegekregen dat het belangrijk is naar elkaar om te kijken. Er is altijd iets wat ons verbindt. Ik zie het dagelijks.” Zo ontstond het idee voor de Warme Winter Winkel, waar mensen die het zich niet kunnen veroorloven, gratis nieuwe cadeaus kunnen halen.

Kijken met je hart

Inmiddels wordt de winkel gedragen door 30 vrijwilligers. Cora en Ruud Demmendaal zitten in een kernteam van vijf personen. Cora herinnert zich de start nog levendig.

“Er moest nog zoveel gebeuren. Een vriendin van Gerdo met een speelgoedzaak had al aangegeven te willen helpen. Toen kwamen er ineens negen rolcontainers met nieuw speelgoed binnen. Deze winkel doet iets met mensen. Je kunt er een cadeautje aanschaffen, maar er is zoveel meer op gang gekomen. Aan verbinding en aan samenwerking.” Gerdo heeft er wel een verklaring voor.

“Je kijkt met je hart. Je ziet mensen en zorgt dat ze gezien worden.”

Steunen, maar niet overnemen

De Warme Winter Winkel is een gewone, mooie winkel, midden in het centrum. Malkander ondersteunt het bijzondere initiatief. Niet door van alles over te nemen, maar door aanvullend te werken. Ruud: “We zijn een zelfstandige stichting met vrijwilligers die van alles kunnen. De een werft vrijwilligers, een ander doet de financiën, weer een ander de PR. Malkander is een sociaal betrokken organisatie. Ze juichen toe en ondersteunen wat er ontstaat, maar mensen blijven wel zelf eigenaar van hun initiatief. Ik vind dat sterk. Want dan leidt het tot extra verbinding en verbondenheid in de samenleving. De verhoudingen liggen nu eenmaal anders als mensen zélf een initiatief dragen.”

**Thema's: Bestaanszekerheid en
Kansrijk opgroeien, Mentaal gezond**

Waarom ons werk werkt:

- We volgen de energie die er al is
- We nemen niets over
- We versterken kwaliteiten, overschotten en mogelijkheden.

Verhaal Peuterinloop

Het is bijzonder dat we dit zelf kunnen doen!"

(Aniek, Mirjam en Heleen)

In Cultura in Bennekom is het gezellig druk. Twee keer per maand is er Peuterinloop, georganiseerd door enthousiaste ouders zoals Roeline, Aniek en Mirjam. Margreet van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en Tineke van Malkander zijn erbij betrokken geweest en nog 'aan de zijlijn' aanwezig. Aniek: "Het is bijzonder dat we dit, als moeders, zelf kunnen doen. En geruststellend dat we op Tineke en Sandra, een collega van Margreet, kunnen terugvallen."

Enthousiast

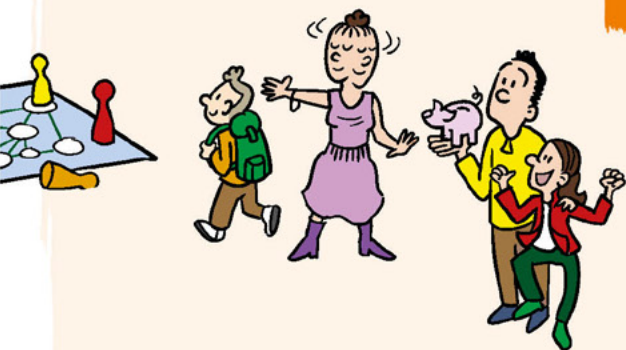
Aniek: "Twee jaar geleden begonnen Malkander en het CJG met pepernoten bakken. Al snel kwam de vraag of er ouders mee wilden draaien. We waren direct enthousiast. Margreet maakte een flyer en we zijn doorgedaan. Met als voorwaarde dat we met onze kinderen konden blijven meedoen." Dat punt kwam weer op tafel tijdens een eerste evaluatie. Mirjam: "Vandaag zijn hier 28 kinderen. Als je dan ook met je eigen kindje wil meedoen, kom je in de knel. We hadden dus iemand zonder kinderen nodig!"

Ander contact gekregen

Dat werd Heleen. Heleen: "Tineke van Malkander plaatste een oproep op Facebook. Ik vond het meteen leuk! Het is vrijblijvend, maar ik ben hier erg graag." Het geeft Mirjam en Aniek een gerust gevoel. Mirjam: "We weten gewoon dat we op Heleen kunnen rekenen. Het geeft ons ontspanning dat zij er is." De vrouwen kenden elkaar niet voordat ze dit avontuur samen begonnen. Aniek: "Nu hebben we regelmatig contact. We doen echt alles zelf en verdelen de taken goed." Mirjam: "En als Heleen er een keer niet is, vragen we ouders mee te helpen. Dat gaat heel gemakkelijk. Ze voelen dat wij dit als ouders vrijwillig organiseren. Dat is toch anders dan wanneer een organisatie dat doet." Het contact met Tineke is er nog steeds. Aniek: "Toen we een jaar bestonden, kwam ze langs met een zelfgebakken taart. En we kregen een kerstpakketje. Dat voelt goed!"

Waarom ons werk werkt:

- We brengen mensen bij elkaar
- We zetten meer persoon en minder functie in ons werk in
- We versterken kwaliteiten, overschotten en mogelijkheden.

Thema's: Kansrijk opgroeien, Mentaal gezond

Verhaal Groot Derxgoed

“Het is fijn dat er weer van alles gebeurt in onze flat!”

(Kamil, Achmed, Jennifer, Taquel, Jannie, Indah, Sofieke en hun kinderen)

In de flathal van Groot Derxgoed staat een bord. Het nodigt uit om te komen eten in 't Honk, de gezamenlijke ontmoetingsruimte. De wens om samen te eten ontstond tijdens een aantal flatkoffies. Vanavond is het zover. Sociaal werker Gea van Malkander regelde het bord in de hal, tafellakens en ze heeft rode bietensoep gemaakt. De overige gerechten verzorgen de bewoners. En zo is 't Honk om kwart voor zeven als restaurant aangekleed voor een gezellige avond.

Alle stoelen aan de drie tafels zijn daarmee bezet. Er is meer dan genoeg te eten. Bewoner Indah heeft zich helemaal uitgeleefd. Koken is dan ook haar passie. Twee keer moet ze teruglopen om al haar gerechten op te halen. Wat direct opvalt; de sfeer is enorm hartelijk, alsof de bewoners elkaar al lang kennen. Niets blijkt minder waar. Sterker nog; Achmed en Raquel wonen niet eens in deze flat. Ze zijn door Gea uitgenodigd, omdat ze graag mensen wilden ontmoeten.

Het voelt vertrouwd

Ook Jannie is er voor het eerst. Ze is doof, maar bewoner Jennifer weet al snel een manier om met haar te communiceren. Jannie geniet zichtbaar van het eten én het gezelschap. Indah kent ook niet iedereen hieraan tafel. Wel is ze blij dat ze door de flatkoffies op donderdagochtend bewoner Sofieke heeft leren kennen. Indah is wat angstig aangelegd en gaat niet graag alleen de kelder in. Maar nu ze weet dat Sofieke daar regelmatig is, voelt het al wat vertrouwd.

Andere sfeer in de flat

Kamil is blij met het initiatief. “Het was nog leuker dan ik al dacht. Het meest heb ik genoten van de volle tafels. Het is fijn dat er weer van alles gebeurt in onze flat.” Zo denkt iedereen erover. Het idee is nu om maandelijks samen te eten. Gea is blij met wat er allemaal ontstaat in de flat. “Ik vind het geweldig. Tareq wil schaaklessen geven, Jennifer doet de kinderbingo, er komt nog een knutselmiddag. Al die ‘haakjes’ komen naar boven tijdens de koffiemomenten. En dan vraag ik direct of ze het willen opschrijven, met hun naam erbij. Dan kunnen anderen het weer zien en meedoen of zelf een idee toevoegen.” En zo leren flatgenoten elkaar kennen. En ken je elkaar eenmaal, dan kun je dat niet meer ongedaan maken. Dan zwaai je als je elkaar ziet. Heb je gesprekje in de lift. Daardoor verandert er iets aan de sfeer in de flat. Enthousiasme is nu eenmaal besmettelijk.

Waarom ons werk werkt:

- We voeren haakjesgesprekken
- We sluiten aan bij wat belangrijk is voor inwoners
- We versterken kwaliteiten, overschotten en mogelijkheden
- We brengen mensen bij elkaar
- We waarderen het kleine, omdat de impact van een enkele ontmoeting groot kan zijn.

**Thema's: Mentaal gezond,
Bestaanszekerheid,
Kansrijk opgroeien,
Vitaal ouder worden**

Toegift

In de Toegift kijken we alvast vooruit naar volgend jaar. We nemen ons werk, het sociaal werk, en de waarde ervan, enorm serieus.

Versterken van gemeenschapskracht

Onze medewerkers zijn namelijk dagelijks bezig om het samen in de samenleving te waarborgen, vorm te geven en te versterken. Zowel in onze individuele ondersteuning als in ons werk in de buurten en dorpen en in onze contacten met groepen inwoners, werken we aan het versterken van gemeenschapskracht. Omdat oplossingen voor welke individuele of maatschappelijk vraag duurzamer zijn als mensen ze zelf dragen. Als er eigenaarschap en zeggenschap is. Grip en zelfregie.

De impact en opbrengsten van deze manier van werken zijn altijd merkbaar, je hoeft het op straat vaak maar te vragen. Maar het is niet altijd gemakkelijk meetbaar. Niet altijd gemakkelijk, betekent echter dat het niet onmogelijk is. Maar we willen dan ook wel echt recht doen aan ons eigen werk.

Van het een komt het ander

In 2025 willen we daarom aan de slag met het maken van bijvoorbeeld 'Van het een, komt het ander'-kaarten en de inzet van de Straatbarometer. Het zijn instrumenten waarbij inwoners zelf terugkijken op een periode die achter ze ligt. En waarbij ze waardes toekennen aan de verandering (Straatbarometer) of verhalenderwijs alles beschrijven wat ze hebben zien gebeuren en veranderen. Die verhalen worden gevangen in een kaart.

Impact sociaal werk

In 2025 willen we zo op een aantal plaatsen in de gemeente Ede de impact van ons werk in kaart brengen, steeds gerelateerd aan de betekenis voor de gemeenschapskracht.

